

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 6Co/517/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1613207023
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 05. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Murgaš
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2016:1613207023.1

Rozhodnutie

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Murgaša a členov senátu JUDr. Edity Szabovej a JUDr. Branislava Krála v právnej veci žalobcu: CETELEM SLOVENSKO a.s., Panenská ul. č. 7, Bratislava, zast. usadenou euroadvokátkou JUDr. Helenou Strachotovou, Hviezdoslavova ul. č. 7, Martin proti žalovanej: F. I., Z. M. U.. Č.. XX, W., o zaplatenie 128,59 eur s prísl., na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Malacky z 19. mája 2015, č. k. 5C/26/2014-33, pomerom hlasov 3:0, takto

rozhodol:

Napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa sa **p o t v r d z u j e** .
Žalovanej sa nepriznáva náhrada trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal proti žalovanej zaplatenia sumy 128,59 eur s prísl. titulom nesplateného spotrebiteľského úveru.

Súd prvého stupňa vykonaným dokazovaním zistil, že žalobca uzavrel dňa 07.11.2008 so žalovanou zmluvu o spotrebiteľskom úvere, predmetom ktorej bol záväzok žalobcu poskytnúť žalovanej spotrebiteľský úver vo výške 388,07 eur na financovanie kúpy spotrebného tovaru. Žalovaná sa zaviazala úver žalobcovi vrátiť formou 15 splátok vo výške po 44,38 eur mesačne so splatnosťou prvej splátky 15.12.2008. Na základe zmluvy prevzala žalovaná od predajcu tovar krytý spotrebiteľským úverom, čo potvrdila svojím podpisom na úverovej zmluve a súčasne žiadosťou o financovanie, ktorá je súčasťou úverovej zmluvy, požiadala žalobcu, aby tento uhradil sumu zodpovedajúcu výške poskytovaného úveru na účet predajcu ako kúpnu cenu za prevzatý tovar. Žalovaná si svoj záväzok splácať úver riadne a včas nesplnila. V dôsledku neplnenia dohodnutých splátok žalobca odstúpil od úverovej zmluvy. Dňa 15.08.2009 odstúpenie nadobudlo účinnosť a dlh žalovanej vo výške 128,59 eur sa stal splatný v celom rozsahu. Z tohto skutkového stavu súd prvého stupňa vyvodil, že žaloba nie je dôvodná. Súd prvého stupňa dospel k záveru, že žalovanú pohľadávku nemožno žalobcovi priznať, pretože je premlčaná. Poukázal na to, že zmluvný vzťah medzi účastníkmi konania je vzťahom spotrebiteľským, z dôvodu ktorého bol súd povinný prihliadať na premlčanie ex offo (§ 5b zák. č. 250/2007 Z.z.). Od platnosti odstúpenia od úverovej zmluvy, t. j. dňom 15.08.2009 začala plynúť 3 - ročná premlčacia doba, ktorá uplynula dňom 16.08.2012. Žaloba bola na súd doručená až dňa 12.06.2013, teda oneskorene. S poukazom na tieto závery súd prvého stupňa žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p..

Proti tomuto rozhodnutiu podal odvolanie žalobca. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Uviedol, že nárok nie je premlčaný, keďže plynutie premlčacej doby sa prerušilo počas konania na rozhodcovskom súde a taktiež premlčacia doba neplynula počas exekučného konania, ktoré prebiehalo na podklade rozhodcovského rozsudku.

Odvolací súd, ktorý bol viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa, prejednal odvolanie bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

V prejednávanej veci sa žalobca podanou žalobou domáhal zaplata sumy 128,59 eur s prísl. titulom neuhradených splátok zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Z obsahu spisu vyplynulo, že Stály rozhodcovský súd pri Komerčnej rozhodcovskej spoločnosti, a. s. so sídlom Nábrežná ul. č. 1293, Čadca rozhodcovským rozsudkom z 30.09.2010, č. k. N. uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 902,42 eur s prísl., ako i trovy rozhodcovského konania a trovy právneho zastúpenia žalobcu, do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia. Predmetný rozhodcovský rozsudok nebol napadnutý opravným prostriedkom, ani zrušený súdom a nadobudol právoplatnosť dňa 05.11.2010. Z odôvodnenia tohto rozhodcovského rozsudku vyplýva, že predmetom konania pred rozhodcovským súdom bol i nárok žalobcu, uplatnený v tomto súdnom konaní. Z obsahu spisu ďalej vyplynulo, že Okresný súd Malacky dňa 22.11.2011 vydal uznesenie č. k. 23Er/5939/2010-11, ktorým zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie na podklade tohto rozhodcovského rozsudku. Predmetné uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 29.12.2011. Následne Okresný súd Malacky uznesením z 05.11.2012 exekúciu vedenú pod sp. zn. 23Er/5939/2010, EX 2277/2010 v celom rozsahu zastavil. Predmetné rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 20.11.2012.

V prvom rade sa odvolací súd zaoberal otázkou, či predložený právoplatný rozhodcovský rozsudok netvorí prekážku právoplatne rozhodnutej veci vo vzťahu k napadnutému rozsudku. Doručený rozhodcovský rozsudok, ktorý už nemožno preskúmať podľa § 37 zák. č. 244/2002 Z.z., má pre účastníkov rozhodcovského konania rovnaké účinky ako právoplatný rozsudok súdu (§ 35 zákona č. 244/2002 Z.z.). Tuzemský rozhodcovský rozsudok, ktorý sa stal právoplatným, je po uplynutí lehoty na plnenie v Slovenskej republike vykonateľný podľa osobitných predpisov (§ 44 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z.z.).

Pri skúmaní, či rozhodnutie rozhodcovského súdu je vykonateľné, je súd oprávnený riešiť otázku, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej rozhodcovskej zmluvy. Pokiaľ v určitej veci nedošlo k uzavretiu platnej rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor prejednať rozhodcovský súd a v takom prípade ani nemohol vydať rozhodcovský rozsudok (porovnaj tiež R 46/2012). Pokiaľ by súd (napr. exekučný) akceptoval rozhodcovský rozsudok, pre vydanie ktorého nebola daná právomoc rozhodcovského súdu, akceptoval by vykonateľnosť rozhodnutia vydaného tým, kto na to nemal právomoc. Vo svojej podstate by išlo o akceptáciu „rozhodnutia“ nevykonateľného, majúceho účinky paaktu.

Z týchto dôvodov bolo potrebné skúmať, či bola platne uzavretá rozhodcovská zmluva, t.j. či rozhodcovský rozsudok vydal rozhodcovský súd s právomocou prejednať daný spor; pri riešení tejto otázky nie je súd viazaný tým, ako ju vyriešil rozhodcovský súd (R 46/2012). Možno preto uzavrieť, že súd bol oprávnený skúmať, či predložený rozhodcovský rozsudok mal charakter exekučného titulu s účinkami prekážky res iudicata vo vzťahu k napadnutému rozsudku, resp. či nešlo o rozhodnutie ničotné, ktoré nevyvoláva žiadne právne účinky (viď IV. ÚS 78/2011 a tiež uznesenie Najvyššieho súdu SR z 10.10.2012, sp. zn. 6Cdo/105/2011).

Odvolací súd dospel k záveru, že rozhodcovská doložka bola v danom prípade dohodnutá neplatne. K rovnakému záveru dospel aj exekučný súd (Okresný súd Malacky) v konaní sp. zn. 23Er/5939/2010, EX 2277/2010, keď zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia a exekúciu na podklade predmetného rozhodcovského rozsudku zastavil. V danej veci rozhodcovský súd odvodzoval svoju právomoc rozhodovať spor medzi žalobcom a žalovanou so zmluvy o úvere z 07.11.2008 a bodu V-13 Všeobecných obchodných podmienok pre úver (CETELEM), v zmysle ktorých sa zmluvné strany dohodli, že akékoľvek spory vzniknuté zo zmluvy o úvere a Obchodných podmienok pre úver, vrátane sporov o platnosť, výklad a zánik zmluvy o úvere alebo Obchodných podmienok budú riešené pred Stálym rozhodcovským súdom pri Komerčnej rozhodcovskej spoločnosti, a.s. alebo Rozhodcovského súdu v Bratislave.

Ustanovenie Obchodných podmienok pre úver, na ktoré v uvedenej časti poukázal označený rozhodcovský rozsudok, treba považovať za rozhodcovskú doložku (§ 4 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z.z.). Vzhľadom na to, že účastníci úverovej zmluvy sa v bode V-13 Obchodných podmienok pre úver dohodli, že všetky ich spory budú riešené výlučne v rozhodcovskom konaní, bolo potrebné skúmať, či toto ustanovenie nie je neprijateľnou podmienkou obsiahnutou v spotrebiteľskej zmluve. Súdny dvor Európskej únie v rozhodnutí H.-XX/XX O. O. F. G. M.. O.. H. L. I. vyslovil, že nerovný stav medzi spotrebiteľom a dodávateľom môže byť kompenzovaný iba pozitívnym zásahom, vonkajším vo vzťahu k samotným účastníkom zmluvy, ako aj to, že vnútroštátny súd má aj bez návrhu posudzovať nekalú povahu zmluvnej podmienky. Podľa názoru zaujatého týmto súdnym dvorom sa má Smernica Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách vykladať v tom zmysle, že vnútroštátny súd, ktorý rozhoduje o návrhu na výkon právoplatného rozhodcovského rozsudku, ktorý bol vydaný bez účasti spotrebiteľa, musí hneď, ako sa oboznámi s právnymi a skutkovými okolnosťami potrebnými na tento účel, preskúmať ex offo nekalú povahu rozhodcovskej doložky uvedenej v zmluve

uzavretej medzi podnikateľom a spotrebiteľom v rozsahu, v akom podľa vnútroštátnych procesných pravidiel môže takéto posúdenie vykonať v rámci obdobných opravných prostriedkov vnútroštátnej povahy. Ak je to tak, prináleží vnútroštátnemu súdu vyvodiť všetky dôsledky, ktoré z toho podľa daného vnútroštátneho práva vyplývajú, s cieľom zabezpečiť, aby spotrebiteľ nebol uvedenou doložkou viazaný. V prejednávanej veci nemohli vzniknúť pochybnosti o spotrebiteľskom charaktere uzatvorenej úverovej zmluvy, pretože žalobca poskytol žalovanej úver v rámci vykonávania svojej obchodnej činnosti, túto finančnú službu prijala žalovaná ako spotrebiteľ, ktorá bola pri uzatváraní úverovej zmluvy jednoznačne v pozícii slabšej zmluvnej strany a nemala možnosť osobitne vyjednať rozhodcovskú doložku, ktorú bolo potrebné považovať za nekalú. Napokon spotrebiteľský charakter predmetného úverového vzťahu nepopieral ani žalobca. Podľa § 53 ods. 1 Obč. zák. spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia (neprijateľné podmienky), ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, ktoré sám Občiansky zákonník označuje za neplatné. Takým je aj zmluvné dojednanie, ktoré spotrebiteľa núti, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.

Vzhľadom na uvedené rozhodcovskú doložku obsiahnutú v bode V-13 Všeobecných obchodných podmienkach pre úver treba považovať za neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá je neplatná a preto nevyvoláva zamýšľané právne účinky. Preto bolo treba vychádzať z toho, že žalobca sa so žalovanou platne nedohodli na tom, že ich vzájomné spory budú riešené v rozhodcovskom konaní. Rozhodcovskou doložkou, ktorá vykazuje znaky neprijateľnej zmluvnej podmienky v zmysle § 53 ods. 1 Obč. zák. a neplatného zmluvného dojednania, nemohla byť založená právomoc rozhodcovského súdu prejednať a rozhodnúť žalobu žalobcu proti žalovanej vo veci sp. zn. N. vedenej pred Stálym rozhodcovským súdom pri Komerčnej rozhodcovskej spoločnosti, a.s.. Dôsledkom toho je tiež ďalší záver, že neplatná rozhodcovská doložka nemohla platne založiť právomoc rozhodcovského súdu na prejednanie veci a ani na vydanie rozhodnutia, ktoré by následne mohlo požívať tiež náležitú ochranu v procese exekučného vymáhania ním priznanej pohľadávky (čiže stať sa spôsobilým podkladom exekúcie alebo tiež exekučným titulom). Pre nutnosť takéhoto nazerania na exekučný titul nemôže byť daná prekážka právoplatne rozsúdenej veci, keďže nulitný titul žiadnu prekážku následného prejednanie a tiež rozhodnutia veci všeobecným súdom nepredstavuje. Z rovnakých dôvodov tu nebolo možné aplikovať ani účinky ust. § 112 Obč. zák.. Keďže nebola platne založená právomoc rozhodcovského súdu na prejednanie veci a vydaný rozhodcovský rozsudok je paaktom začatie konania na rozhodcovskom súde a ani následné exekučné konanie na podklade takéhoto rozhodnutia nemohlo spôsobiť pretrhnutie plynutia (neplynutie) premlčacej doby ohľadne uplatneného práva. Z týchto dôvodov odvolací súd považoval odvoláciu námietku žalobcu za nedôvodnú.

Správne preto postupoval súd prvého stupňa, keď žalovaný nárok považoval za premlčaný. V danom prípade splatnosť žalovaného dlhu nastala dňom 15.08.2009, čo napokon potvrdil aj žalobca v žalobe. Trojročná premlčacia doba na uplatnenie pohľadávky začala plynúť dňom 16.08.2009 a uplynula dňom 16.08.2012. Žalobca podal žalobu na súd prvého stupňa až dňa 12.06.2013, teda po uplynutí premlčacej doby žalovanej pohľadávky. Na premlčanie nároku musel odvolací súd prihliadnuť aj bez uplatnenia námietky premlčania (§ 5b zák. č. 250/2007 Z.z.). K otázke prihliadania ex offo na premlčanie súdom odvolací súd uvádza, že ust. § 5b zák. č. 250/2007 Z. z. bolo do tohto zákona zavedené s účinnosťou od 01.05.2014 zákonom č. 102/2014 Z. z. Napriek tomu, že samotné premlčanie má hmotnoprávny charakter, ust. § 5b zák. č. 250/2007 Z. z. má procesnú povahu vyplývajúcu z jeho znenia, keď toto ustanovenie normuje predovšetkým procesnú činnosť orgánu rozhodujúceho o nároku zo spotrebiteľskej zmluvy. Na jeho základe sa súdu ako orgánu rozhodujúceho o nároku zo spotrebiteľskej zmluvy ukladá povinnosť v súdnom konaní z úradnej povinnosti prihliadať na premlčanie v spotrebiteľských veciach, teda ide o konkrétny procesný postup súdu v konaní. Keďže ide o procesné ustanovenie, v prípade absencie prechodného ustanovenia platí, že súd postupuje podľa právneho stavu účinného v čase rozhodovania súdu. Vzhľadom na skutočnosť, že v čase rozhodovania súdu prvého stupňa už ust. § 5b zák. č. 250/2007 Z. z. bolo účinné, súd prvého stupňa bol povinný aplikovať ho aj v prejednávanej veci, hoci konanie sa začalo pred jeho účinnosťou, t. j. pred 01.05.2014.

Z toho vyplýva, že napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je z hľadiska odvolacích dôvodov vecne správny a preto ho odvolací súd potvrdil podľa § 219 ods. 1 O.s.p..

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 142 ods. 1, v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a ich náhradu úspešnej žalovanej nepriznal, pretože jej v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.